

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัย เรื่อง แนวทางการจัดการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม กรณีศึกษาวัฒนธรรมไทยพวน ชุมชนบ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี เป็นการศึกษาวิถีชีวิต วัฒนธรรม และการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมไทยพวน และศึกษาการจัดการสำหรับการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมไทยพวน ชุมชนบ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี โดยทำการศึกษาชาวไทยพวนซึ่งทำการอพยพย้ายถิ่นฐานมาอยู่บริเวณบ้านเชียง องค์กรท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง ชมรมการท่องเที่ยว ชมรมโฮมสเตย์ ด้วยวิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การดำเนินการศึกษา ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทาง ขั้นตอน และวิธีการดำเนินการศึกษา ดังนี้

3.1 ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลหรือผู้รู้ในชุมชน (key Informants) โดยใช้ตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งตัวอย่างที่ใช้สัมภาษณ์ประกอบด้วย 4 กลุ่ม ได้แก่

- 1) ชาวไทยพวน ชุมชนบ้านเชียง จำนวน 6 คน
- 2) องค์กรท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง จำนวน 2 คน
- 3) ชมรมการท่องเที่ยว จำนวน 2 คน
- 4) ชมรมโฮมสเตย์ จำนวน 2 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยมีวิธีการศึกษาข้อมูลจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของชุมชนบ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี ข้อมูลความเป็นมาของชาวไทยพวน ชุมชนบ้านเชียง

3.2.1 แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลเชิงลึก ด้วยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ชาวไทยพวน ชุมชนบ้านเชียง องค์กรท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง ชมรมการท่องเที่ยว ชมรมโฮมสเตย์ ในประเด็น ต่าง ๆ ดังนี้

- 1) ด้านการให้ความสำคัญกับประวัติศาสตร์ โบราณสถาน ศิลปวัฒนธรรมและประเพณี
- 2) ด้านการจัดการอย่างยั่งยืนในเชิงเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม

- 3) ด้านการคงไว้ซึ่งวิถีชีวิตของท้องถิ่นในแง่ของสังคมและวัฒนธรรม
- 4) ด้านการให้ความรู้แก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย
- 5) ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม
- 6) ด้านการสร้างความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยว
- 7) ด้านการคำนึงถึงขีดความสามารถรองรับของพื้นที่
- 8) ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว

3.2.2 แบบสังเกต (Observation) ผู้วิจัยได้สังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) ด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสังเกตกลุ่มผู้ถูกศึกษาขณะทำการสัมภาษณ์ หรือทำกิจกรรมการท่องเที่ยว ได้แก่ องค์กรท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง ชมรมการท่องเที่ยว ชมรมโฮมสเตย์ ในช่วงเดือนมกราคม 2560 เป็นเวลา 1 เดือน จนผู้สัมภาษณ์และผู้ถูกสัมภาษณ์เกิดความคุ้นเคยระหว่างกัน และพร้อมที่จะให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์อย่างเต็มที่

3.3.3 เครื่องบันทึกเสียง ทำการบันทึกเสียงผู้ให้สัมภาษณ์

3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 รวบรวมเอกสาร จากหนังสือ ตำรา เอกสารวิชาการ การศึกษาวิจัย สิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้องกับชาวไทยพวน ชุมชนบ้านเชียง แล้วจึงสรุปประเด็นที่น่าสนใจ สำหรับใช้เป็นแนวทางการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของชาวไทยพวน ชุมชนบ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี

ขั้นตอนที่ 2 การสังเกตและสำรวจพื้นที่ศึกษา โดยเก็บข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนบ้านเชียง เพื่อศึกษาบริบทพื้นที่ และสร้างความสัมพันธ์กับคนในชุมชน ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยการสนทนา การสังเกต การสอบถาม การจดบันทึกข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลหลักตามวัตถุประสงค์การวิจัย ด้วยประเด็นต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ล่วงหน้า

ขั้นตอนที่ 4 สรุปข้อมูล และเข้าไปในพื้นที่ชุมชนบ้านเชียงอีกครั้ง เพื่อตรวจสอบประเด็นที่ยังไม่ชัดเจน

ขั้นตอนที่ 5 การตรวจสอบข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ไปให้ตัวแทนของกลุ่มตัวอย่างตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา และเสนอแนะเพิ่มเติมก่อนทำการวิเคราะห์ข้อมูล พร้อมเผยแพร่งานวิจัย

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากที่ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยทำการจัดระเบียบข้อมูลที่ได้จากการสังเกต การสัมภาษณ์ และการทบทวนเอกสาร จากนั้น นำข้อมูลที่ได้มานำเสนอในรูปแบบของการพรรณนาด้วยการ

เชื่อมโยงข้อมูลที่จัดระเบียบแล้วเข้าด้วยกันตามกรอบแนวคิดการวิจัย เพื่อให้ได้แนวทางการจัดการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม กรณีศึกษาวัฒนธรรมไทยพวน ชุมชนบ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี